

СОБЧИШИН В. М., кандидат економічних наук

Полтавська державна аграрна академія

УПРАВЛІННЯ РЕАЛІЗАЦІЄЮ СТРАТЕГІЇ ЗАКУПІВЕЛЬ МІНЕРАЛЬНИХ ДОБРІВ

Одним із етапів стратегічного управління закупівлями мінеральних добрив на сільськогосподарському підприємстві є вибір стратегії закупівель мінеральних добрив. Опрацьовані нами стратегії закупівель мінеральних добрив у сільськогосподарських підприємствах подано в табл. 1.

Таблиця 1

**Стратегії закупівель мінеральних добрив у
сільськогосподарських підприємствах [власна розробка]**

Стратегія	Зміст стратегії
Регіонального джерела постачання	Закупівля мінеральних добрив як на внутрішньому, так і зовнішньому ринках
Єдиного джерела постачання	Закупівля азотних, фосфорних і калійних добрив у одного постачальника
Модульного джерела постачання	Закупівля азотних, фосфорних і калійних добрив у вигляді тукосумішей
Визначення обмежуючих факторів та управління ними	Визначення обмежень для закупівель мінеральних добрив (рівень цін на мінеральні добрива, потреба в мінеральних добривах, площа складів для зберігання мінеральних добрив, вартість зберігання мінеральних добрив, гарантійний термін зберігання мінеральних добрив тощо) та управління цими обмеженнями
Обачливості	Закупівля мінеральних добрив для формування їх максимальних запасів. Передбачається постійний контроль за тривалістю зберігання мінеральних добрив із метою недопущення втрати їх агрохімічної придатності через тривале зберігання
Додаткового резерву	Закупівля мінеральних добрив із урахуванням створення їх додаткового резерву на випадок збільшення посівних площ, зміни структури

	посівів. Передбачається постійний контроль за тривалістю зберігання мінеральних добрив із метою недопущення втрати їх агрохімічної придатності через тривале зберігання
Точно-вчасно	Закупівля та постачання мінеральних добрив у визначений термін їх внесення

Із розглянутих у табл. 1 стратегій мінімізацію витрат на придбання та зберігання мінеральних добрив, з нашого погляду, може забезпечити стратегія визначення обмежуючих факторів та управління ними. Згідно із цією стратегією, для сільськогосподарського підприємства обмеженнями для закупівлі мінеральних добрив слід обрати ціну мінеральних добрив, площу власних складів для зберігання мінеральних добрив, вартість зберігання мінеральних добрив, гарантійний строк зберігання мінеральних добрив.

Залежно від наявності складських площ для зберігання мінеральних добрив можна: зберігати мінеральні добрива на власних складах; зберігати мінеральні добрива на складах суб'єктів господарювання, що надають послуги зі зберігання мінеральних добрив; поєднувати зберігання мінеральних добрив на власних складах із зберіганням на складах суб'єктів господарювання, що надають послуги зі зберігання мінеральних добрив.

Управління реалізацією стратегії закупівель мінеральних добрив, на нашу думку, має поєднувати три підетапи: планування, мотивація і контроль реалізації стратегії.

План реалізації стратегії визначення обмежуючих факторів та управління ними, з нашого погляду, має включати:

- розрахунок потреби в мінеральних добривах;
- визначення максимально можливих обсягів зберігання мінеральних добрив на власному складі;
- обґрунтування доцільності зберігання мінеральних добрив на власному складі чи на складах суб'єктів господарювання, що надають

послуги зі зберігання мінеральних добрив;

- планування закупівель мінеральних добрив для мінімізації витрат на закупівлю та зберігання мінеральних добрив (рис. 1).

При формуванні системи мотивації реалізації стратегії мотивами реалізації стратегії визначення обмежуючих факторів та управління ними можуть бути матеріальні винагороди та додаткові пільги, розглянуті нами у [1, с. 574–575].

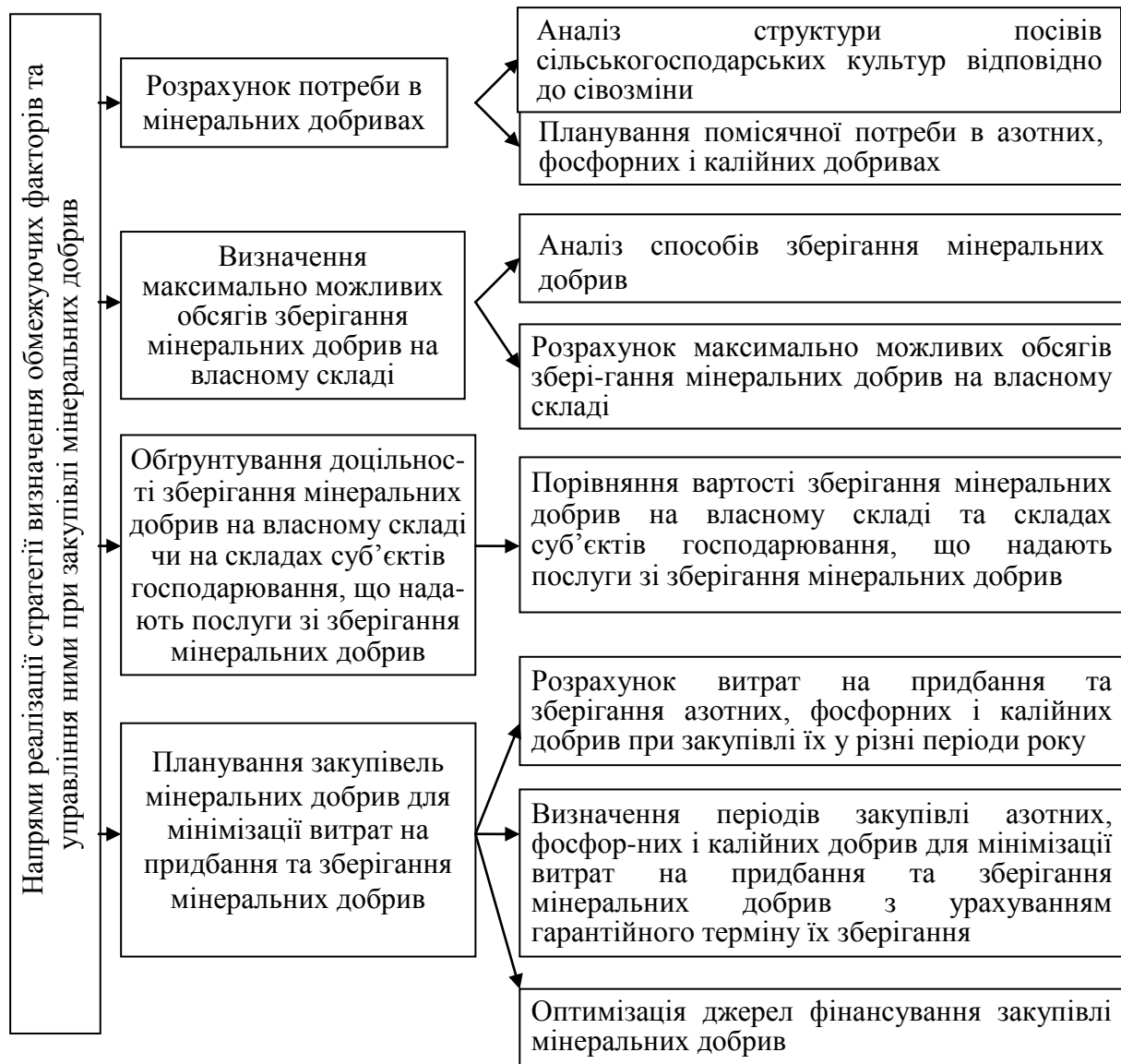

Рис. 1. Напрями реалізації стратегії визначення обмежуючих факторів та управління ними при закупівлі мінеральних добрив [власна розробка]

Контроль реалізації стратегії визначення обмежуючих факторів та управління ними має включати такі його види щодо закупівель мінеральних добрив: вхідний, що здійснюється шляхом розробки необхідних рівнів якості та перевірки відповідності закуповуваних мінеральних добрив цим вимогам; поточний, що проводиться у процесі реалізації стратегії (на стадіях виконання плану реалізації стратегії); наступний, що є своєрідним видом контролю та дає змогу зробити висновок про відповідність реалізованої стратегії поставленій меті й цілям, перевірити ефективність стратегічного управління закупівлями мінеральних добрив і визначити необхідність коригування обраної стратегії закупівель мінеральних добрив.

Отже, обравши стратегію закупівель мінеральних добрив, управління її реалізацією на сільськогосподарському підприємстві має включати три підетапи: планування, мотивацію і контроль реалізації стратегії.

ЛІТЕРАТУРА

1. Сафонов Ю. М., Собчишин В. М. Інноваційні аспекти в оптимізації запасів мінеральних добрив у сільськогосподарських підприємствах. *Інноваційна економіка: теоретичні та практичні аспекти : колективна монографія* / за ред. Є. І. Масленнікова. Херсон : Грінь Д. С., 2016. Вип. 1. С. 562–585.